

Пропала грамота

Широко розрекламований план реформ “на двохсот сторінках” безслідно зник

Кабмін своїм розпорядженням затвердив План заходів з виконання Програми діяльності уряду та Стратегію сталого розвитку “Україна-2020” у 2015 році.

Про це на брифінгу 5 березня оголосив міністр економічного розвитку і торгівлі Айварас Абромавічус. Нагадаємо: сама Програма дій уряду затверджена парламентом ще 11 грудня минулого року, тобто три місяці тому.

Міністр зазначив, що у Плані заходів синхронізовано виконання у 2015 році таких завдань: Програми діяльності Кабінету Міністрів України; Коаліційної угоди; Стратегії сталого розвитку “Україна-2020”. За кожним завданням визначено комплекс заходів, потрібних для його виконання; термін виконання і відповідальний виконавець кожного заходу.

“Нарешті є документ, покерований, з чітким описом завдань, який повністю узгоджений з усіма міністерствами, 200 сторінок. Там усе дуже конкретно прописано: які реформи, хто відповідальний і в які терміни це все потрібно зробити. До речі, до компетенції Міністерства економічного розвитку належить десь 45% усіх завдань. Так що будемо діяти”, — сказав міністр.

Таке повідомлення опублікував сайт Мінекономрозвитку і торгівлі. А далі найцікавіше. Через годину сайт Кабміну передрукував те саме повідомлення, але вже дописавши курсивом: “Проект розпорядження буде доопрацьовано з урахуванням зауважень і пропозицій, висловлених на засіданні уряду”. Тобто і квартал для складання урядом графіка виконання своєї ж Програми дій виявився замало. Про те, що графік мав бути складений ДО 1 СІЧНЯ і з нового року вже виконувати-

ся, на Грушевського, мабуть, і забули.

Керівник уряду не унікальний у своїх уявленнях про те, як нині слід гальмувати реформи. Його сусід по офісах на вулиці Грушевського, глава законодавчої гілки влади має приблизно такі ж погляди. Того ж дня, 5 березня, голова Верховної Ради Володимир Гройсман заявив на брифінгу: “Я сьогодні як голова парламенту вніс ініціативу щодо створення плану (!!!) законодавчих змін на впровадження тих реформ, які потрібні суспільству. Він сьогодні нараховує сім блоків, починаючи з реформи оборонного сектора і завершуючи реформою, у тому числі внутрішньою реформою самого парламенту”.

Гройсман наголосив, що було систематизовано приблизно 300 документів для того, аби їх розглянути в парламенті, з них 95 є цілісними законами, а не змінами. Він додав, що цей план враховує, зокрема, Стратегію сталого розвитку “Україна-2020”, яка була внесена і затверджена Президентом, План дій уряду, затверджений Верховною Радою, Угоду про асоціацію з ЄС і Коаліційну угоду. “Є Коаліційна угода, але її потрібно виконувати. Для того, щоб її виконувати, кожен повинен знати, що ми робимо в лютому, що ми робимо в березні, квітні й так далі”, — пояснював Гройсман потребу скласти графік.

Я пишу цей матеріал, коли на календарі вже 17 березня. Ні план реформ Яценюка на “двісті сторінок”, ні план реформ Гройсмана “на 300 документів” так і не оприлюднено. До речі, 27 лютого тихо і малопомітно минув рік, як пан Яценюк сів у крісло прем’єр-міністра, пообіцявши країні провести реформи невідкладно.

Андрій ГАНУС

Росія бідніє на очах

Підраховано, скільки наші сусіди втратили за рік дії санкцій

На початку торішнього березня розпочався перший етап санкцій, який мав на меті зупинити агресію Росії. Пересічні росіяни сміялися у відповідь, одягаючи футболки з написом “Тополь” санкцій не боїться”. А що тепер?

З даними опитування “Левада-центру”, зростання цін турбує 82% росіян, зuboжіння більшості населення — 43%, зростання безробіття — 38%, криза в економіці — 36%, знецінення грошей — 31%.

Чи є цифри, які ілюструють масштаб втрат Росії?

— Санкції дуже сильно вплинули на економіку Росії, — розповідає Катерина Маркевич, експерт економічних програм Центру імені Разумкова. — Це ми бачимо практично по всіх основних макроекономічних показниках РФ. Так, відтік капіталу вже за минулий рік, відповідно до офі-

ційного звіту міністерства фінансів Росії, становив 151 мільярд доларів. За цей рік РФ, за оцінками самих росіян, втратить ще 110 — 130 мільярдів доларів.

Чи зазнав змін золотовалютний запас країни?

— Якщо на початок 2014 року золотовалютні резерви Росії становили близько 520 мільярдів доларів США, то тепер вони зменшилися до трохи більш як 350 мільярдів доларів.

Іх обсяг зменшується і далі, адже через них уже у квітні-травні минулого року почалася повільна девальвація рубля. І сьогодні ці резерви активно використовують для підтримки валютного курсу. Зокрема, за перші два тижні нинішнього березня на це пішло понад 25 мільярдів доларів.

Як впливає на міцність Росії зниження світових цін на нафту?

— Цікаві підрахунки зробили експерти ОПЕК. У березневій доповіді вони зазначили, що падіння ціни нафти на 1 долар за барель по-

збавляє Росію експортного виторгу в розмірі 3 мільярдів доларів на рік. Якщо вартість нафти цього року залишиться на рівні 55 доларів за барель, то Москва за підсумком року втратить 135 мільярдів. Це майже 10% ВВП.

ЗА ПЕРШІ ДВА ТИЖНІ НИНІШНЬОГО БЕРЕЗНЯ НА ЦЕ ПІШЛО ПОНАД 25 МІЛЬЯРДІВ ДОЛАРИВ”.

Ці розрахунки ОПЕК цілком справедливі.

До речі, якщо б сьогодні курс у Росії становив 32 рублі за долар, то ВВП країни був би більш як 2 трильйони доларів США. Через девальвацію національної валюти, курс якої сьогодні коливається в межах 62 — 65 рублів за долар, ВВП зменшиться майже до 1 трильйона доларів.

Скільки ще часу РФ матиме ресурси для підтримки

незмінною своєї політики?

— Беручи до уваги сказане, якщо санкції діятимуть і далі, то Росії швидко настане кінець. Уже сьогодні стан російської економіки плачевний. Вона не має можливості отримувати хоча б потрібні для видобування певних ресурсів (зокрема, нафти й газу) технології. Крім того, РФ не має можливості підписувати важливі контракти з європейськими компаніями щодо отримання машинобудівного устаткування, електроніки і товарів подвійного призначення (окреме обладнання, програмне забезпечення, технології).

Отже, санкції діють?

— Безперечно, санкції діють. І хоч як росіяни намагаються вдавати, що це не так, цифри говорять самі за себе. Їх сукупні втрати вже наближаються до астрономічної цифри — півтора трильйона доларів США. І далі зростають.

Світлана ОЛІЙНИК

Замінити всіх

У парламенті закликають до одноразового звільнення усіх суддів країни

“Часткова люстрація або заміна суддів нічого не дасть”, — так вважає член комітету Верховної Ради з питань правової політики і правосуддя Вадим Денисенко.

На його переконання, аби реформувати судову систему, треба йти не еволюційним, а революційним шляхом. Слід звільнити всіх суддів без винятку. А їх в Україні майже 9 тисяч.

Чому ви виступили з таким категоричним закликом? — питаємо Вадима Денисенка. — Невже не досить нині звільнити тих, хто ухвалював неправосудні рішення, хто причетний до корупційних зловживань чи має запламовану репутацію?

— Приклади останніх резонансних судових процесів свідчать про системну упередженість суддівського корпусу. У нас діє корпоративна кругова порука суддів, яка не дозволяє заарештовувати колег. З одного боку, судді нині вважають, що якщо судова реформа відбудеться (до вересня має закінчитися люстрація), то їх усе одно звільнять. З іншого — розуміють: якщо реформа не піде, їм

усе зійде з рук, хоч би що вони робили.

Вийти з цієї кругової поруки можна лише одним способом — “гільйотиною”. Тобто всі дев’ять тисяч суддів повинні піти у відставку. Якщо ми цього не зробимо, то повноцінної судової реформи не відбудеться у принципі. Зрозумійте, судова система настільки прогнила, що без її перезавантаження ми не зможемо рухатися далі. Невможливими будуть будь-які реформи.

А чи буде рішення про одночасне звільнення всіх суддів правомірним?

— Це має бути не правове, а політичне рішення. Його повинні консолідовано підтримати Президент, уряд та Верховна Рада. Задля викорінення корупції, задля збереження держави. Розумію, що таке політичне рішення може викликати величезну кількість запитань про його конституційність і справедливість стосовно того чи іншого конкретного судді. Але якщо суспільство побачить, що ми рухаємося у правильному напрямку, що запрацювала нова судова сис-

тема, в якій нема місця хабарам, то, думаю, питань уже не буде.

Питання можуть виникнути не лише в українському суспільстві, а й у наших європейських партнерів...

— Так, європейці й нині кажуть, що звільняти всіх суддів неправильно, що робити так не можна. Але я навів би приклад Грузії. Свого часу Михайло Саакашвілі, проводячи реформу міністерства внутрішніх справ, звільнив усіх працівників ДАІ. Європейці тоді теж говорили: “Так не можна, не треба”, і так далі. Та коли вже через півроку був результат — абсолютний порядок на дорогах, у нікого питань не виникало.

Звичайно, якщо ми проведемо звільнення суддів просто задля звільнення, це нічого не дасть. Та якщо звільнимо заради судової реформи (а її реально зробити за короткий термін — буквально за три місяці), європейці припинять розмови на цю тему.

На яких же підставах звільняти суддів, якщо ті не порушували трудового законодавства?

— Для цього потрібен спеціальний закон, який регламентував би тотальне звільнення суддів. Шоправда, його слід ухвалювати в пакеті з іншими різними змінами у судовій системі.

Скільки часу судова система може існувати без кадрів? Чи таке взагалі можливе?

— Думаю, якби ми на півтора-два місяці залишилися без суддів, то нічого страшного не сталося б. Та не варто доводити ситуацію до абсурду. Можна визначити перехідний період, наприклад, два чи три місяці. Протягом цього часу зробити комплексне заміщення кадрів, тобто не одночасно, а поступово.

Чи не буде складно знайти дев’ять тисяч кваліфікованих юристів за такий короткий час?

— Упевнений, ні. Щороку вищі навчальні заклади випускають понад 30 тисяч юристів. У нас майже 12 500 адвокатів. До речі, зверніть увагу, скільки людей зголосилося на конкурс із відбору кандидатів на роботу у новій патрульній службі. Загалом понад 33 тисячі осіб. Лише у Києві — більш як 20 тисяч. На одне місце в патрульній службі столиці претендує

близько 10 осіб. Думаю, на посаду суддів конкурс може бути на рівні 1 до 5 або 1 до 6.

Чи цікавитиме людей посада судді з їхньою нинішньою зарплатою?

— Максимальний місячний розмір зарплати суддів місцевих судів обмежений сімома розмірами мінімальної зарплати (нині це 8526 гривень). Ще два-три роки тому він сягав 8 — 10 мінімальних зарплат. Як на мене, зарплата суддям можна підвищити. Це не буде катастрофічною проблемою для бюджету.

Замінити суддів, підвищити їм зарплати — це гарантує, що система в такому разі стане іншою?

— Щоб судова система змінилася, крім традиційного конкурсу (а очі стати суддями мають відповідати вимогам, встановленим до кандидатів, і скласти кваліфікаційний іспит), обов’язково треба запровадити перевірку відповідності доходів кандидата і його витрат. Тобто слід набирати не лише кваліфікованих, а й чесних людей.

Наталія ВАСЮНЕЦЬ